

О.М. КИРИЄНКО, студент, м. Харків, НТУ «ХП»

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Сьогодні неможливо будувати перспективний бізнес без використання

Міжнародної фінансової звітності або МСФЗ в якості основного інструменту для надання достовірних даних про фінансові показники компанії. Такий формат звітності є зрозумілим в бізнес-середовищі і надає можливість вашому підприємству стати більш відкритим і спілкуватися зі світовим співтовариством на одній мові доступності фінансової інформації.

Фінансова звітність за МСФЗ - це свого роду фінансова презентація компанії на міжнародній бізнес-арені. Такий формат є практично єдиним джерелом інформації про діяльність компанії і її фінансові результати. Та чи інша думка про неї у інвесторів і кредиторів може скластися тільки після ознайомлення з цим пакетом документів. Успіх можливої співпраці безпосередньо залежить від того, наскільки якісно, точно і прозоро складена звітність.

Статті, що наводяться в звіті про фінансовий стан, повинні бути класифіковані як поточні та не поточні активи, поточні та не поточні зобов'язання, за винятком випадків, коли структура звіту на основі ліквідності є більш обґрунтованою та доречною. В ситуації, коли застосовується структура звіту на основі ліквідності, всі активи та зобов'язання повинні подаватися у порядку зростання (або зменшення) їхньої ліквідності. Незалежно від прийнятого методу подання, суб'єкт господарювання повинен розкрити суму, що очікується до відшкодування (погашення) через більш ніж дванадцять місяців, для кожної статті активів та зобов'язань, яка об'єднує суми, що очікуються до відшкодування (погашення) протягом:

- не більше дванадцяти місяців після звітного періоду,
- через більш ніж дванадцять місяців після звітного періоду.

Більш доречною є класифікація на поточні та не поточні активи та зобов'язання, якщо суб'єкт господарювання постачає товари або послуги в межах операційного циклу, який можна чітко визначити. Для деяких суб'єктів господарювання (наприклад, фінансових установ) подання активів та зобов'язань у порядку зростання (або зменшення) їхньої ліквідності надає більш доречну інформацію, ніж подання на основі поточні/не поточні [1].

МСФЗ 1 дозволяє подавати деякі з активів та зобов'язань, застосовуючи класифікацію поточні/не поточні, а інші – в порядку ліквідності, коли це забезпечує більш доречну та обґрунтовану інформацію.

Суб'єкт господарювання класифікує актив як поточний, якщо:

- він сподівається реалізувати цей актив або має намір продати чи спожити його у своєму нормальному операційному циклі;
- він утримує актив в основному з метою продажу;
- він сподівається реалізувати актив протягом дванадцяти місяців після звітного періоду;
- акти є грошовими коштами чи еквівалентами грошових коштів, якщо немає обмежень щодо використання цього активу для погашення зобов'язання принаймні протягом дванадцяти місяців після звітного періоду.

Усі інші активи класифікуються як не поточні.

Суб'єкт господарювання класифікує зобов'язання як поточне, якщо:

- він сподівається погасити це зобов'язання в ході свого нормального операційного циклу;
- він утримує зобов'язання в основному з метою продажу;
- зобов'язання підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду;
- суб'єкт господарювання не має безумовного права відстрочити погашення зобов'язання принаймні протягом дванадцяти місяців після звітного періоду.

Усі інші зобов'язання класифікуються як не поточні.

Деякі поточні зобов'язання, наприклад кредиторська заборгованість постачальникам, нараховані витрати є частиною робочого капіталу, який використовується в рамках звичайного операційного циклу. Такі об'єкти класифікуються як поточні зобов'язання, навіть в тому випадку, коли вони підлягають погашенню в строк, який перевищує дванадцять місяців після дати звітного періоду.

Прикладами поточних зобов'язань є фінансові зобов'язання,

класифіковані як «доступні для продажу», банківські овердрафти, а також поточна складова довгострокових фінансових зобов'язань, дивіденди до сплати, податки на прибуток та інші поточні зобов'язання, які не погашаються як частина нормального операційного циклу, але підлягають погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду.

Фінансові зобов'язання, що забезпечують фінансування на довгостроковій основі, строк погашення яких не настає впродовж дванадцяти місяців після дати звітного періоду, є не поточними зобов'язаннями.

Суб'єкт господарювання повинен класифікувати свої фінансові зобов'язання як поточні, якщо вони підлягають погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду, навіть якщо початковий строк був періодом, довшим за дванадцять місяців, угоду про рефінансування (зміну графіку платежів) на довгостроковій основі укладено після звітного періоду та до затвердження фінансових звітів [2].

Перехід до складання звітності за міжнародними стандартами є одним із раціональних шляхів удосконалення бухгалтерського обліку, оскільки концепція створення міжнародних стандартів ґрунтується на створенні єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та увібрала всі найкращі якості міжнародного досвіду ведення бухгалтерського обліку. Проте це є ефективним лише для тих підприємств, які мають намір вести підприємницьку діяльність не тільки в Україні, але й за кордоном. Використання фінансових звітів, складених за міжнародними стандартами мають ряд переваг:

- Об'єктивність, зіставність та відповідність потребам користувачів фінансових звітів, складених за міжнародними стандартами;
- Задоволення потреб користувачів фінансової звітності;
- Полегшення процесу гармонізації стандартів шляхом зіставності і прозорості, незалежно від країни або галузі;
- Сприяння підвищенню довіри і зрозумілості серед іноземних користувачів;
- Доступ до міжнародних ринків капіталу.

Фінансова звітність підприємств різних країн світу має певні відмінності, обумовлені соціальними, економічними і політичними чинниками. Відмінності в підходах до змісту фінансових звітів значно ускладнювали аналіз інформації і ухвалення рішень в умовах розвитку міжнародної торгівлі, транснаціональних корпорацій, глобалізації фінансових ринків.

МСБО не є домінуючими над законодавчими актами, які регулюють складання фінансової звітності в певній країні.

На сьогоднішній день МСБО використовуються:

- Як основа національних вимог до бухгалтерського обліку в багатьох країнах світу;
- Як міжнародний базовий підхід для тих країн, які розробляють свої власні вимоги;
- Фондовими біржами і регулюючими органами, які вимагають або дозволяють іноземним емітентам надавати фінансові звіти відповідно до МСБО;
- Наднаціональними органами, такими як Європейська комісія;
- Світовим банком, який вимагає від позичальників надання фінансової звітності відповідно до МСБО;
- Великою кількістю підприємств.

Практика свідчить, що ухвалення і дотримання МСБО забезпечує:

- Зменшення ризику для кредиторів і інвесторів;
- Зниження витрат кожної країни на розробку власних стандартів;
- Поглиблення міжнародної кооперації у сфері бухгалтерського обліку;
- Однозначне розуміння фінансової звітності і зростання довір'я до її показників у всьому світі.

МСБО в Україні застосовують підприємства, чиї інвестори зацікавлені в їх складанні, а також компанії, що бажають одержати кредит у банках, які вимагають звітність за МСБО, або вийти на міжнародні фондові ринки [3].

Отже, переваги складання фінансової звітності за міжнародними

стандартами дійсно є, і вони незаперечні для більшості користувачів фінансової звітності. МСБО можна розцінювати як інструмент глобалізації економіки й світових господарських зв'язків. Принципи, закладені в порядок формування звітності згідно з МСБО, роблять її адекватнішою й здатною відобразити справжній майновий і діловий стан організації. У зв'язку із цим цінність МСБО важлива не тільки для іноземних, але й для національних інвесторів.

Список літератури: 1. Орлова В. К. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами / В. К. Орлова // Тези доповідей науково-практичної конференції «Обліково-аналітичне забезпечення системи менеджменту підприємства». - Львів, 2012. – С. 223-224. 2. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293533. 3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996 XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/360787/file/zakon.pdf>.